

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/265-5/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

77/2019. (II.28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszosoknak¹ a jogi képviselőjük, a * Ügyvédi Iroda útján 2018. július 27-én előterjesztett panaszát a 2019. február 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján a VI. r. panaszos vonatkozásában

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrészt nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület az I. r.-III. r., az V. és a VII. r.-VIII. r., panaszosok vonatkozásában beadványukat az FRP/265/2018/Pan szám alatt vizsgálta és az ügyükben önálló állásfoglalást hozott [73-76 (II.28.) és 78-79/2019 (II. 28) sz. állásfoglalások]. A IV. és IX. r. panaszos vonatkozásában az új jogi képviselő bejelentésére tekintettel az ügyet elkülönítette és panaszukról önálló állásfoglalást hoz.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok jogi képviselője a postai úton előterjesztett panaszbeadványában a 2018. július 7. napján a délutáni órákban Budapest, J. utcában történt rendőri intézkedésekkel szemben terjesztett elő panaszt, tekintettel arra, hogy az intézkedés a panaszosok és az eljáró ügyvéd (aki maga is panaszos) személyi szabadsághoz, a békés gyülekezéshez és a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogait sértette.

I.

1) A jogi képviselő beadványában előadta, hogy 2018. július 7. napján a Budapest Pride Felvonulás ellenzői Budapest több helyszínére demonstrációt jelentettek be, a hivatkozott

¹Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

felvonulás ellen tiltakozandó. Az un. normálitáspárti tiltakozók az egyik bejelentett helyszínről a másik bejelentett helyszínre tartottak, a Budapest, J. utcában, a B. út irányába haladva gyalogosan, amikor a J. utca és a Z. utca kereszteződésében egy rendőrsorfall akadályozta meg a J. utcában történő továbbhaladást. További rendőri erők a kereszteződés további három un. „menekülési útvonalát” is lezárták, így a helyszínt nem lehetett elhagyni.

A helyszínen a Nemzeti Jogvédő Szolgálat képviselőjében jelen volt az eljáró ügyvéd is egy sárga, Nemzeti Jogvédő Szolgálat feliratú láthatósági mellényben. A terület körbezárását követően, megérdeklődte a helyszínen utasításokat osztogató parancsnoktól, hogy mi az oka a rendőri intézkedésnek, de nem kapott érdemi választ. Az eljáró ügyvéd szubjektív véleménye szerint azért sem kaphatott, mert a rendőrök a terület lezárására ugyan utasítást kaptak, de a további teendőkre már nem, ez látható volt a viselkedésükből. A helyszíni parancsnok azonosítója: *.

A terület lezárását követően pár perc elteltével közölték csak a körülzárt demonstrálókkal, hogy mindenkit igazoltatnak, az adataikat rögzítik, s csak így hagyhatják el a körülzárt területet. A panaszosok így csupán az igazoltatásuk után hagyhatták el a helyszínt, gyakorlatilag az eljáró ügyvéd maradt a körülzárt területen utolsóként, így az ő igazoltatását már mellőzték. Az eljáró ügyvéd rögzíti, hogy az átmenő gyalogos forgalom mindezek közben zavartalan volt, kívülről jöve mindenki áthaladhatott a lezárt területen.

Az elhúzódo rendőri intézkedés következtében a demonstrálok nem értek át a következő bejelentett helyszínre, így az a tüntetés elmaradt. A panaszolt rendőri intézkedés a jogi képviselő szerint sértette a panaszosok személyi szabadsághoz, a békés gyülekezéshez és a tisztességes eljáráshoz való jogát.

A jogi képviselő álláspontja szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedési kötelezettség jelen esetben nem állt fenn, valamint az igazoltatás 29. § (1) bekezdésében írt feltételei sem állapíthatóak meg. Álláspontja szerint a rendőrségnek számot kell tudnia adni arról, hogy jelen esetben milyen objektív tények indokolták a panaszosok személyi szabadságának korlátozását, igazoltatását, személyazonosságuk megállapítását.

Az intézkedés végén a rendőrök nem közölték, hogy melyik szervnél, milyen határidőn belül milyen formában lehet jogorvoslattal élni. Az intézkedés következtében sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk, mert nem tudhatták meg az intézkedés alapján, hogy milyen célból és milyen jogalapon lefolytatott intézkedéssel szemben hol tud jogorvoslattal élni, ami a tisztességes eljáráshoz való jog szerves részét képezi.

Az esetről készült videofelvétel interneten is elérhető a [...] címen.

A videofelvételen a VII. r. panaszos 00:01-00:03, 00:36, 01:35-01:38, 02:35, 03:45-3:47, 7:56 és a 12:00-12.:03 percnél látható, rövid, sötét hajú, székely kötény hímzésű fekete pólóban és fejre feltolt napszemüvegben. A IX. r. panaszos a 6:27 és 6:50 percnél látható, fekete, * fekete pólóban, napszemüvegben, farmer térdnadrágban.

A IV. r. panaszos a felvétel elején 00:08 – 00:14 között látszik, hogy körbeveszik, de még utána is hallatszik a hangja 25 mp körül, ahogy mondja, hogy „senkit nem bántottunk..”. A szőke hajú V. r. panaszos 00:31 mp-től látszik a IV. r. panaszos mellett, 03:46 és 04:42 percnél a kamerába beszél közelről. A VI. r. panaszos a 06:20, 08:34, 10:39, 10:56, 12:15, 12:20, 18:06, 18:36 és 18:57 percnél látható. A II. r. panaszos 03:45, 05:29, 07:55, 08:29, 08:37, 17:43 és 18:40 percnél látható. Az I. r. panaszos 03:45, 05:29, 06:55, 07:25, 07:39, 07:55, 08:12, 08:25, 17:43 és 18:40

percnél látható, ismertető jegyei fekete nadrág, fekete póló, sötétbarna csikófarokba kötött haj, szemüveg, barna táska.

A jogi képviselő mind az Rtv. szerinti áttételhez, mind a közzétételhez hozzájárult beadványában.

2) A panaszosok által megjelölt linken videofelvétel nem található.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. A. r. őrnagy a Testület megkeresésére az alábbiakat adta elő jelentésében: 2018. július 7-én a 15:00-19:00 óra között került megrendezésre a Szivárvány Misszió Alapítvány által bejelentett vonulós rendezvény a Budapest, V. – F. utca – A. út – N. utca – B. út – A. utca – K. tér útvonalon.

A Szivárvány Misszió Alapítvány vonulós rendezvényének céljával ellentétes érzelmű rendezvényeket jelentettek be a főváros területére 15:00-18:00 óra között Cs. L. a Budapest, A. út * szám elé, 14:00-19:00 óra között T. Cs. a Budapest, J. utca * szám elé felállított kordon előtti területre, 15:30-17:30 óra között B. B. a Budapest, D. utca – A. út kereszteződéshez, az O. előtti járdarészhez, 16:30-18:30 óra között Dr. J. G. a Budapest, B. út és B. utca kereszteződéshez a kordon előtti területre, 15:00-19:00 óra között V. S. a Budapest, V. terének a B. utca felé eső részére, 18:30-22:00 óra között F. J. B. a Budapest, S. út * szám mögötti parkolóhoz.

Az ellentétes rendezvényeket, valamint az ellentétes érzelmű személyeket/csoportokat a rendőrség kordonnal és élő erővel különítette el. A panaszban megjelölt helyszín a Szivárvány Misszió Alapítvány rendezvényének egyik zárási pontja volt.

A jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében Budapest rendőrfőkapitánya a 01000/32624/2018.ált. számon, 2018. július 05-én kelt határozatával Budapest kerületek teljes területére vonatkozóan fokozott ellenőrzést rendelt el 2018. július 07-én 00.00 órától 2018. július 08-án 08.00 óráig.

A helyszínparancsnok 10 fővel kezdte meg a rendőri intézkedést a panaszban szereplő helyszínen. Tekintettel arra, hogy több igazoltatásra került sor, ezért a gyors intézkedés végett megerősítő erő érkezett a BRFK állományából, a KR állományából is. A rendőrök rendezvénybiztosítással kapcsolatos csapaterős tevékenységet láttak el.

Arra vonatkozó válasz megadására, hogy a panaszban megjelölt helyszínen készült-e rendőrségi felvétel, valamint a kért felvételek megküldésére a BRFK Gazdasági Igazgatóság Informatikai Osztálya illetékes.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § valamint 30. § alapján a helyszínen fokozott ellenőrzés keretében igazoltatást hajtottak végre a rendőrök. A * számú jelentés alapján a rendőrök a helyszínen eleget tettek az Rtv. 20. § 2) bekezdésben foglaltaknak. A panaszban leírtak valamint az abban megjelölt interneten elérhető videofelvétel alapján a helyszínparancsnok azonosító számát az intézkedés során megadta.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § valamint 30. § alapján a helyszínen rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 22. §-ban meghatározottak szerint elrendelt – fokozott ellenőrzés keretében igazoltatást hajtottak végre a rendőrök. Az igazolt személyeken kívül szemtanú nem került rögzítésre. A helyszínen párhuzamosan több igazoltatást is foganatosítottak az intézkedő rendőrök, a panaszosokkal szemben 16:30 és 16:50 óra között történt meg az igazoltatás.

A panaszban megjelölt helyszínen a rendőrök 10M egységes rendészeti gyakorló öltözetet viseltek. Az igazoltatások gyors és eredményes lebonyolítása érdekében egyszerre több rendőr végzett igazoltatást. A helyszínen több rendőri csoport is tartózkodott, az igazoltatásokat általában járőrpáronként folytatták le.

A mellékelt jelentés alapján az igazoltatás során szükséges mértékű kommunikáció a végrehajtó állomány részéről megtörtént, jogi és panasztételi lehetőséggel kapcsolatos tájékoztatás megadták. A helyszínen további tájékoztatás megadása megtörtént a r. őrnagy részéről is az intézkedés alá vont személyek része. Az intézkedések során a rendőrök hangneme, intézkedési morálja és viselkedése hivatalos, arányos megfelelő szintű volt.

Az intézkedést követően az intézkedés alá vont személyek távozhattak a helyszínről, további eljárás nem indult. A panaszban hivatkozott rendőri intézkedés az igazoltatást követően véget ért, eljárás nem indult.

2) A rendőrség megküldte a Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló határozatot. A jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében Budapest rendőrfőkapitánya a * számon, 2018. július 05-én kelt határozatával Budapest kerületek teljes területére vonatkozóan fokozott ellenőrzést rendelt el 2018. július 07-én 00.00 órától 2018. július 08-án 08.00 óráig, mivel 2018. július 07-én a főváros területére – érintve az kerületet – több a gyülekezési jogról szóló **1989.** évi III. törvény (továbbiakban: Gyül. tv.) hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be, melyek eredményes rendőri biztosítása, a közrend és a közbiztonság rendjének fenntartása érdekében fokozott ellenőrzés elrendelése vált szükségessé.

3) P. T. r. alezredes nyilatkozata szerint a rendőri intézkedésről rendőri felvétel nem áll rendelkezésre.

4) M. A. r. szds. 2018. szeptember 28-án, a Testület megkeresésére írt jelentésében előadta, hogy július 7-én csapateros tevékenység keretében biztosítási feladatokat hajtott végre Budapest közigazgatási területén 10 óra és 23 óra között. Az eligazítást W. F. r. alezredes tartotta, az alparancsnoki feladatokat Sz. B. r. őrnagy és L. Z. r. őrnagy látta el. A feladatok keretében a „Budapest Pride” rendezvény közelében láttak el járőrszolgálatot. Ennek során utasítás kapott, hogy Budapest kerület illetékességi területén a J. utcában több főből álló fekete ruhát viselő csoportot vonja intézkedés alá a személyazonosságuk megállapítása céljából. Az intézkedést 2018. július 7-én a J. utca D. utca kereszteződésében 16 óra 30 perc és 16 óra 50 perc között foganatosította. Az intézkedés célja és oka és a fokozott ellenőrzés ténye közölve lett az igazoltatás alá vont személyek felé.

Az igazoltatott személyek a személyazonosság megállapítása és a priorálás befejezése után szabadon tovább közlekedhettek.

A kereszteződésben minden irányban egyfalos sorfal került felállításra és a területen tartózkodó személyek a személyazonosság megállapítása után hagyhatták el a területet. Tekintettel arra,

hogy több igazoltatásra került sor, ezért a gyors intézkedés végett megerősítő erő érkezett a helyszínre a BRFK és a KR állományából, mivel a r. szds. a saját csapatával egyedül nem tudta volna végrehajtani az intézkedést.

Az igazoltatás során szükséges mértékű kommunikáció zajlott a felek között, a jogi és panasztételi lehetőséggel kapcsolatos tájékoztatást megkapták az intézkedés alá vont személyek. A helyszínen a r. szds. is további tájékoztatást adott feljük. Az intézkedés során a rendőrök hangneme, az intézkedés morálja és viselkedése tiszteletadó, arányos, megfelelő szintű volt. Az intézkedés alá vont személyekkel szemben további szankció alkalmazására nem került sor.

III.

A Testület az eseményről készült esetleges videofelvételek fellelése érdekében kutatást végzett az ismert videomegosztó oldalakon és az alábbi felvételeket találta.

1) A [...] linken elérhető 12:26 mp hosszú felvételen az igazoltatás látható a J. utca és D. utca sarkán.

A felvétele a IV. r. panaszos igazoltatásával kezdődik. A rendőrök körbe állják a csoportot, valamennyi rendőr jólláthatósági mellényt visel, amin szerepel a nevük, jelvényük, beosztási helyük és a rendfokozatuk.

Az igazoltatás alá vont személyek fekete ruházatot viselnek, többeken „Normálisak” feliratú póló, Nagy-Magyarország póló. A videókészítője több kérdést is fel tesz a rendőröknek, amire nem kap választ. Közben újabb rendőrök érkeznek a helyszínre. A 4. percében a rendőrcsoport irányítóját megkérdezi a felvétel készítője, hogy mi történik, aki közli, hogy a főkapitány fokozott ellenőrzést rendelt el, de a videós folyamatosan a szavába vág. A rendőr közli, hogy azokat a személyeket fogja igazoltatni a rendőrség, akik a körbevett területen állnak, majd a rendőrökkel közli, hogy mindenki igazoltassanak és akivel készen vannak az kimehet az általa megjelölt ponton. A felvétel készítője azt mondja, hogy ez jogtalan igazoltatás, aminek a célja a megfélemlítés és a zaklatás és politikai céllal történik az igazoltatás.

A IV. r. panaszost tájékoztatja a rendőr, hogy azon a helyen hagyhatja el a területet, aki vitatkozik a rendőrrel, hogy ő máshol akarja elhagyni, mire a rendőr közli, hogy nem, ezen a ponton lehet. A kamerás vitatja ezt, amire közli a rendőr, hogy akkor amint igazoltatták ő kikíséri a másik oldalon. A kamerás ekkor észleli, hogy körülvették őket a rendőrök, amire a rendőr közli, hogy fokozott ellenőrzés van. A kamerás szerint jogellenes fogva tartják őket, mert nem hagyhatják el a területet. Egy valaki közben megpróbál átmenni a sornfalon, rá rászól a rendőr. Közben máshonnan is kiabálnak a rendőrnek, a videós azt kiabálja, hogy fel lesztek jelentve. A területen egyébként Árpádsávós és hatvannégy vármegyés zászlóval állnak fekete ruházatu személyek, kb. 40 fő. Vita alakul ki a felek között, ekkor egy rendőr odalép a tömeg elé és közli, hogy aki átadta az iratait, fel lett RK lapozva, rögtön elhagyhatja a területet.

A videó készítője közli, hogy felfogják jelenteni a rendőröket. Valamennyi rendőr igazoltatást végez a helyszínen, az adatokat RK lapozzák. 2 fő a Készenléti Rendőrség állományából felvételt készít az eseményekről. A videós kérdésére az egyik rendőr közli, hogy azért történik az igazoltatás, hogy a bűncselekmények elkövetője azonosítható legyen és azért ezeket a személyeket, mert ez a terület lett kijelölve. A felvétel utolsó részében az látható, hogy a panaszosok már a rendőrök alkotta körön kívül álldogálnak.

2) A [...] linken megtalálható felvételen az látható, hogy a fekete ruhás csoportot tagjait igazoltatják, de a sornfalon közben keresztül haladhatnak egyéb járókelők, akiket nem

igazoltatnak. A BRFK részéről is látszik egy felvétel készítő rendőr. A tüntetők végül elindulnak a Z. u. egyik oldalán, a másik járdán pedig a rendőrök haladnak. Majd ugyanez látható a N. utcában is.

3) A [...] linken található felvételen látható a panaszosokat is tartalmazó csoport, akik a Pride-dal ellentétes véleményüknek adnak hangot („Mocsos buzik!” felkiáltásokkal) a rendőrség által előzetesen elhelyezett műszaki zárral elválasztva a Pride résztvevőitől. A felvétel 3 percében jól látható, hogy a M. utcán több fekete ruhás olyan személy, akik a korábbi rendezvényen részt vett (köztük a IV. r. panaszos is) rohan a N. utca irányába, ahol a Pride résztvevői vonulnak és ahol a rendőrség nem alkalmazott előzetes műszaki zárt. A rendőrség végül az O. jegyirodájának magasságában tudja megállítani a tömeget sorfal alkalmazásával, a tömeg valamit kiabál, kezét fenyegetően rázza. Ezt követően a D. utcai igazoltatás pillanatképei láthatóak, egyéb releváns információt nem tartalmaz a felvétel.

4) A [...] linken az 1) és a 2) pont alatt látható videofelvétel látható.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének VIII. cikkében foglalt békés gyülekezéshez való jogát, a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való joga, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A feltartóztatás és az igazoltatás vizsgálata kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszosok előadása szerint az un. normálistáspárti tiltakozók az egyik bejelentett helyszínről a másik bejelentett helyszínre tartottak, a Budapest, J. utcában, a B. út irányába haladva gyalogosan, amikor a J. utca és a Z. utca kereszteződésében egy rendőrsorfallal akadályozta meg a J. utcában történő továbbhaladást. További rendőri erők a kereszteződés további három un. „menekülési útvonalát” is lezárták, így a helyszínt nem lehetett elhagyni. Az elhúzódozó rendőri intézkedés következtében a demonstrálok nem értek át a következő bejelentett helyszínre, így az a tüntetés elmaradt. A panaszolt rendőri intézkedés a jogi képviselő szerint sértette a panaszosok személyi szabadsághoz, a békés gyülekezéshez és a tisztességes eljáráshoz való jogát.

A rendőrség közlése szerint 2018. július 7-én a 15:00-19:00 óra között került megrendezésre a Szivárvány Misszió Alapítvány által bejelentett vonulós rendezvény a Budapest, V. – F. utca – A. út – N. utca – B. út – A. utca – K. tér útvonalon. A Szivárvány Misszió Alapítvány vonulós rendezvényének céljával ellentétes érzelmű rendezvényeket jelentettek be a főváros területére 15:00-18:00 óra között Cs. L. a Budapest, A. út * szám elé, 14:00-19:00 óra között T. Cs. a Budapest, J. utca * szám elé felállított kordon előtti területre, 15:30-17:30 óra között B. B. a Budapest, D. utca – A. út kereszteződéshez, az O. előtti járdarészhez, 16:30-18:30 óra között Dr. J. G. a Budapest, B. út és B. utca kereszteződéshez a kordon előtti területre, 15:00-19:00 óra között V. S. a Budapest, V. a B. utca felé eső részére, 18:30-22:00 óra között F. J. B. a Budapest,

S. út * szám mögötti parkolóhoz.

A jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében Budapest rendőrőrkapitánya a * számon, 2018. július 05-én kelt határozatával Budapest kerületek teljes területére vonatkozóan fokozott ellenőrzést rendelt el 2018. július 07-én 00.00 órától 2018. július 08-án 08.00 óráig.

A helyszínen párhuzamosan több igazoltatást is foganatosítottak az intézkedő rendőrök, a panaszosokkal szemben 16:30 és 16:50 óra között történt meg az igazoltatás.

a) Az intézkedés részletes vizsgálata előtt a gyülekezési jog biztosításával kapcsolatban alábbi irányadó – a korábbi rendezvényekkel kapcsolatos panaszoknál már felhívott – nemzeti és nemzetközi joggyakorlatot rögzíti a Testület.

Az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezménynek (a továbbiakban: Egyezmény) a gyülekezési jogot rögzítő 11. cikkét értelmezve az Emberi Jogok Európai Bírósága (továbbiakban: EJE) a Plattform „Ärzte Für Das Leben” kontra Ausztria ügyben (ügyszám: 10126/82, 32. §) kimondta: „Egy tüntetés zavaró vagy sértő lehet azok számára, akik nem értenek egyet az általa kinyilvánított eszmékkel, követelésekkel. A résztvevőknek mindazonáltal képesnek kell lenniük anélkül megtartani a demonstrációt, hogy a tüntetést ellenzők részéről fizikai erőszaktól kellene tartaniuk; egy ilyen félelem elrettenthetné az egyesületeket vagy más, közös eszméket, értékeket valló csoportokat attól, hogy véleményt nyilvánítsanak a közösséget érintő, ellentmondásos ügyekben. Egy demokráciában az ellentüntetéshez való jog nem terjedhet ki a gyülekezési jog gyakorlásának megakadályozására. A békés gyülekezéshez való tényleges, hatékony jog ezért nem szűkíthető le az állam tartózkodási kötelezettségére: egy tisztán negatív megközelítés nem lenne összhangban a 11. cikk céljával és tartalmával. Ahogy a 8. cikk, úgy a 11. cikk is megköveteli alkalmanként a pozitív beavatkozást, szükség esetén az egyének közötti viszonyokban is [...]”

Az Alkotmánybíróságnak – több különböző döntésében is kifejezésre juttatott – álláspontja, hogy a gyülekezéshez való alkotmányos alapjog érvényesülése nem csak az állam illetéktelen beavatkozásával, hanem mások, például adott tüntetést ellenérzéssel szemlélők, ellentüntető, és más rendzavarók ellenében is védelemre szorul. Más szóval az államot pozitív kötelezettségek is terhelik a gyülekezési jog érvényesülésének biztosítása érdekében. Ezt alátámasztják az Emberi Jogok Európai Bírósága által a gyülekezési joggal összefüggő ügyekben hozott döntései is, miszerint a gyülekezéshez való jog magában foglalja azt a jogot is, hogy az állam biztosítsa: a jogszerűen tartott gyűlést vagy felvonulást mások ne zavarhassák meg.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát az államot pozitív kötelezettségek is terhelik az alapjogok biztosítását illetően, így az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartásában nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Ebből az is következik, hogy a hatóságnak szükség esetén akár erő alkalmazásával is biztosítania kell a jogszerűen tartott gyűlések lebonyolítását, illetőleg meg kell akadályoznia, hogy azt mások megzavarják. Azaz az állam biztosítja a békés gyülekezés jogának zavartalan — más szavakkal kifejezve: mások által nem megzavarható — gyakorlását. [55/2001. (XI. 29.) AB határozat]

Ugyanez a pozitív intézményvédelmi kötelezettség jelenik meg (nem specifikusan a gyülekezési joggal összefüggésben, hanem általános jelleggel) az Rtv. 2. §-ában, amely szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszükségletet közvetlenül fenyegető vagy sértő

cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Szintén ehhez az elváráshoz kapcsolódik az intézkedési kötelezettség, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése tartalmaz. E jogszabályhely kimondja: „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak”. A – tág értelemben vett, tehát nem csupán az Rtv. belüli intézkedésekre, hanem általában a rendőri cselekvésre kiterjedő – intézkedési kötelezettség tehát nem csak a közbiztonság, közrend bekövetkezett sérelme, hanem annak veszélyeztetése esetén is fennáll.

Az intézkedési kötelezettség értelemszerűen magában foglal egyfajta hatékonysági/elvárhatósági mércét: a nyilvánvalóan elégtelen intézkedéssel a rendőr nem tesz eleget e kötelezettségnek, a másik oldalról azonban az is rögzítendő, hogy amennyiben a rendőr megteszi az adott helyzetben elvárható intézkedéseket, úgy akkor sem állapítható meg az intézkedéssel megóvni kívánt alapjog sérelme, ha az intézkedés nem éri el a célját.

Ez a megközelítés tükröződik az EJEB fent idézett döntésében is (34. §): „A részes államok kötelezettsége arra terjed ki, hogy **ésszerű és megfelelő** lépéseket tegyen a jogszerű demonstrációk békés lefolyásának biztosítására, azonban ennek abszolút garantálása nem várható el tőlük, és széles körű diszkréciót élveznek a szükségesnek ítélt intézkedések meghatározásában [...]. Ezen a területen az a kötelezettség, amelyet az Egyezmény 11. cikke rájuk ró az intézkedések megtételére, és nem pedig az elért eredményre vonatkozó kötelezettséget jelent.” De ez jut kifejezésre maradéktalanul az Alkotmánybíróság gyakorlatában is.

b) Az igazoltatás szabályait az Rtv. két helyen rendezi. Egyrészt az Rtv. 29.§-ban, amely szigorúan célhoz köti az igazoltatást, illetve a fokozott ellenőrzés keretében. A fokozott ellenőrzést szabályozó Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése értelmében „a rendőrség [...] a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”.

A Szolgálati Szabályzat 36. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban már számos alkalommal utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan, hiszen a fokozott ellenőrzés is célhoz kötött rendőri intézkedés, amely cél érvényre juttatása a fokozott ellenőrzés jegyében végrehajtott intézkedéseknek is keretet szab. Vizsgálható tehát, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

A fokozott ellenőrzés elrendelésének célja a közrend és a közbiztonság rendjének fenntartása érdekében a jogsértő események felderítése megelőzése, illetve megszakítása, tekintettel arra, hogy 2018. július 7-én több a Gyül. tv. hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be a főváros kerületeire.

A rendelkezésre álló adatok alapján a panaszosok először az Andrásy úton majd a Jókai úton találkoztak a Pride felvonuláshoz tartozó tömeggel, ahol a kordonok miatt csak távolról fejezhették ki az ellentétes érzelmű véleményüket. Ezt követően állításuk szerint a következő rendezvényre indultak, ami vagy a D. vagy a B. – B. utca kereszteződésében bejelentett helyszín volt. A mozgásuk irányából látható, hogy nem a D. utcai helyszínt nem kívánták elérni, hanem a másik felé haladtak. A haladási irányukat azonban nem indokolt a cél, mivel a J. utcai állomásukról nem a Z./D. u. felé haladó irány a legrövidebb megközelítési mód. Ugyanakkor ezen időben haladt át a tüntetés vége a N. utcán, amelybe a Z. és a D. utca becsatlakozik. A Testület álláspontja szerint a rendőrség megalapozottan tarthatott atrocitástól az intézkedés alá vont személyek korábbi ponton tanúsított magatartása miatt, továbbá a M. utcai magatartásuk (a résztvevők felé rohannak és karukat fenyegetően rázzák, illetve kiabálnak) miatt illetve amiatt, hogy láthatóan akként helyezkedtek a közterületen, hogy minél jobban meg tudják közelíteni a Pride résztvevőit a vonulási irányának azon részét, ahol a rendőrség nem alkalmazott drónokat.

A Testület álláspontja szerint mindezek alapján az esetleges jogsértések megelőzése végett jogszerűen vont a intézkedés alá a csoportosulás tagjait, így a panaszosokat is a rendőrség. Tekintettel arra, hogy az hogy a Testület álláspontja szerint a jelen esetben a rendőrség rendelkezésére nem állt enyhébb eszköz mint a területen tartózkodó személyek feltartóztatása és igazoltatása, így az intézkedés megfelelt az arányosság Rtv. 15.§-ban meghatározott követelményeinek is.

A Testület álláspontja szerint a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás megfelelt a fokozott ellenőrzés céljainak, és mint ilyenre jogszerűen került sor, így nem sérült a VI. r. panaszos személyi adatok védelméhez fűződő joga.

c) A panaszos azon kifogása kapcsán, hogy az igazoltatáshoz használt rendőrségi sorfal miatt sérült a személyi szabadsághoz való joga.

A fentiekben kifejtettek alapján a rendőrség jogszerűen intézkedett a fokozott ellenőrzést elrendelő határozat alapján a panaszosokkal szemben, így ennek keretében a terület lezárást és a panaszosok feltartóztatását is jogszerűen foganatosította, figyelemmel a Szolgálati Szabályzat fentebb már ismertetett rendelkezéseire.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a VI. r. panaszos személyi szabadsághoz való joga.

2) A panaszos kifogásolta, hogy sérült a békés gyülekezéshez való joguk mivel nem ért át a következő tüntetési helyszínre, így az a tüntetés elmaradt.

A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy az intézkedésre 16 óra 30 és 16 óra 50 perc között került sor, míg a következő, B. utcánál bejelentett tüntetés időpontja 16 óra 30 és 18 óra 30 perc közé esett.

A felvételek alapján látható, hogy a IV. r. panaszos igazoltatása kezdődött el leghamarabb, és az ő is fejeződött be először. A panaszosok megvárták azonban a többi személy igazoltatásának a végét, nem hagyták el a helyszínt.

Az intézkedés és a rendezvény között kb. 10 perc sétányi távolság van, tehát a panaszosoknak a rendőri intézkedést követően még majdnem 1 óra 30 percük lett volna az adott helyszínen kifejezni a véleményüket, amellyel saját elhatározásukból nem éltek. A Testület álláspontja szerint mivel a rendőri intézkedésre jogszerűen került sor és a rendezvény bejelentett időtartamából még másfél óra a tüntetők rendelkezésére állt, illetve a panaszost semmi sem akadályozta abba, hogy az igazoltatás végeztével elhagyja a helyszínt és átmenjen a másik tüntetésre, **nem sérült a VI. r. panaszos békés gyülekezéshez való joga.**

3) A panaszosok kifogásolták, hogy nem kapták meg az intézkedés végén a jogorvoslati kioktatást.

A rendőri jelentések szerint az igazoltatás során szükséges mértékű kommunikáció a végrehajtó állomány részéről megtörtént, jogi és panasztételi lehetőséggel kapcsolatos tájékoztatás megadták. A helyszínen további tájékoztatás megadása megtörtént a r. őrnagy részéről is az intézkedés alá vont személyek része.

Az Rtv. 20.§ (2) bekezdése szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendelkezésre álló videofelvételek nem rögzítik a teljes intézkedést, így a panaszosi és a rendőri előadás feloldására nem alkalmas. Emiatt további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel a tájékoztatás tekintetében.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 20. §-ában rögzített előírásokat, ezért a VI. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület álláspontja szerint a VI. r. panaszos személyes adatok védelméhez való joga, illetve a személyi szabadsághoz való joga és a békés gyülekezéshez való joga nem sérült a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított intézkedések miatt. A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 20. §-ában rögzített előírásokat, ezért a VI. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. február 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület